

VLADÁ MODRA COOLNOVINY PLUS

ROČNÍK II. ČÍSLO III. 2007 DVOJMESAČNÍK

Gratulujeme Ti, Modra
Túlať sa po Prahe
Varšava v pohybe
Červený kameň v noci
Pešiak
Keby sa dnešný turista ocitol v Modre pred 50 rokmi
FOTOREPORTÁŽ venovaná výročiu Modry

Príspevok o spiacom meste
Modra a Gejza Dusík
VTak ide čas
Prázdninová fotoreportáž MM+
Na návšteve v modranskom knižkupectve
Cansei de ser sexy
CSS

Gratulujeme Ti, Modra

Milí mladí čitatelia a priaznivci MM+,
naše mesto v týchto dňoch oficiálne oslavuje najväčší sviatok v celej svojej doterajšej histórii. Úctyhodné je nielen 400. výročie, ale aj samotná príčina osláv, pretože práve pred štyrmi storočiami sa dokázala Modra zaradiť medzi najvýznamnejšie mestá na Slovensku, ale dokonca aj v celom Uhorskom kráľovstve.

Redakčný tím MM+ chce i vo Vašom mene zablahoželať nášmu mestu a to formou literárnych zamyslení. Želáme si, aby sa takýto významný medzník v histórii Modry zopakoval ešte aspoň raz. A ako inak, keď nie i s príspevom modranskej mládeže.

Pýcha, najhorší z neodpustiteľných hriechov. Ale ak je na ňu skutočný dôvod, môže to byť i jeden z najkrajších pocitov. Modra si pamätá chvíle svojej slávy, no i tie, ktoré by zo svojej histórie najradšej vymazala. Napriek tomu je tu stále s nami, stojí a my mladí si možno ani neuvedomujeme, čo všetko sa udialo predtým, než toto naše malé mesto nadobudlo charakter aký má v súčasnosti. Pre mňa Modra znamená omnoho viac ako len mesto, kde pôsobil náš národný hrdina Ľudovít Štúr.

Je to miesto, kde som strávila veľkú časť svojho života, kde zanechávam svoje spomienky a časť svojho srdca... dúfam, že raz, ako dospelá, ho budem považovať za svoju „oázu pokoja“ a bude to pre mňa miesto, kde sa dá na všetko zlé zabudnúť.

Oslavovať niečo len preto, že je to staré, nie je ten správny dôvod. A už vôbec nie, ak sa jedná o mesto, pretože mesto, nedokáže cítiť. Nedokáže vnímať svoju jedinečnosť. To, čo by sa malo teda oslavovať sú ľudia. Obyvatelia Modry, ktorí žili, žijú alebo budú žiť v tomto malom, a bezpochyby krásnom meste. Pretože len ľudská sila tvorí tú hodnotu, ktorú by sme si na tomto svete mali najviac ceniť...A tejto sily niečo dokázať, si už po 4 storočia Modra užíva plnými dúškami.

Juzana Gážiova

Kľačím na tvrdej zemi a spod šatky z modrotlačce, ktorá mi pomaly padá až na nos zbieram poctivo každulinkú šfavnatú bobuľku. Vo vinohrade, tu u nás, na Kráľovej, bolo v septembri vždy tak sympaticky rušno. Zvuk vinohradníckych nožnic striedalo vŕzganie poriadne starých „kýblov“ a hrmotanie rozheganej vlečky.

Pokrikovanie, rozprávanie príbehov, ktoré každý počul najmenej sto krát, no aj keby sa akokoľvek bránil, kútiky úst sa mu znova a zas vykrivili neveriacky do strán. A potom chlieb so salámou, horčica, pečienková pomazánka, pagáče, káva, čaj a víno z domácej pivnice. Nasledoval výdych úľavy, že sme to, chvála Pánu Bohu, aj tento rok šťastlivo zvládli.

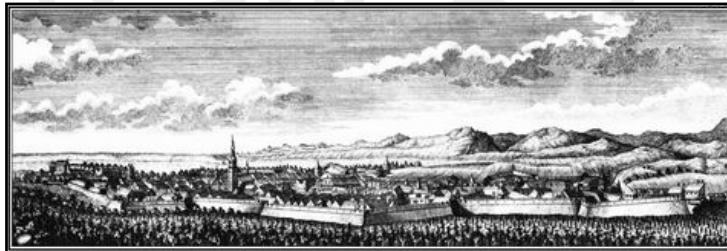
Odvtedy ubehlo už veľa času a ja stále, s údelom najmladšieho

člena rodiny zbieram zo zeme spadnuté bobuľky hrozna. Stále ten istý zhon s istou dávkou nervozity ale aj radosti. Zmenilo sa len to, že už nie som dieťa. Kľačím na zemi, v ruke stiskam hrudu tvrdej hliny a spod kľčov už nesledujem, ako kedysi, zelenú tučnú húsenicu čo sa plazí po hroznovom liste. Rozhliadam sa okolo, na zlatisté vinohrady, ktoré okrem úrody nosia v sebe kus ľudského života spojeného

s miestom, ktoré by bez nich stratilo svoj pôvab. S nostalgickým pocitom tam kdesi pri srdci

si spomínam na našu ulicu, kde som sa učila bicyklovať a môj prvý naozajstný pád rovno do javora pri dome. Na starú čerešňu, ktorá rodila tie najfantastickejšie májovky na svete. Na moju babinku, ktorej „smetankové osušky“ dodnes nemajú svojho konkurenta. Na prázdniny pod hustým longošom na dvore a vytekajúcu krhlu plnú vody, s ktorou som polievala kaleráby, ktoré aj tak, ako každý rok, boli nakoniec aj tak mizerné. Na pestrofarebné muškáty, oleandre vo veľkých hrncoch a nesmrtný rozmarín na studni. Osud mi predučil, aby som prvé okamihy života začala objavovať práve tu, na vršku nad Modrou. So sladkou chuťou na jazyku, ktorá mi zostala po čerstvo odtrhnutom strapci voňavého „Strapáku“ som rada, že sa tak rozhodol.

Katarína Fimová

...Gratulujeme Ti, Modra

Mesto Modra nám otvára svoju náruč aby nám ukázala čo všetko skrýva pod spiacim zovňajškom.

Každým rokom víta do svojich škôl nielen svoje, ale aj deti z okolitých miest. Ukazujem nám bohatú kultúru, ktorú tu po sebe zanechali mnohí významní ľudia.

Modra je tiež jedným z mála miest, kde je celkom zachované centrum mesta. Viete si predstaviť, že by námestie zdobili novodobé paneláky namiesto zachovalých, historických budov? Veď práve v jednom z týchto historiou opradených domov zomrel spisovateľ, jazykovedec, novinár a politik Ľudovít Štúr. Aj vďaka nemu každým rokom navštívi Modru množstvo turistov zo všetkých kútov Slovenska.

Neodmysliteľnou súčasťou kráľovského mestečka sú vinohrady

a teda aj vínko z hrozna, ktoré sa tu pestuje už niekoľko dlhých rokov. Nemenej je známa keramika, ktorou sa Modra pýši už od nepamäti. Súčasťou tohto mestečka sú aj kostolíky, ktoré slastným zvukom zvonom privolávajú ľudí pod svoje klenby, aby sa tak všetci zišli pri modlitbe.

Na prvý pohľad sa skutočne môže zdať, že táto „stará dáma“ tichučko spí, no na oslavách akými sú vinobranie, burčiak v keramike či pri iných príležitostiach ožije. Ľudia povychádzajú zo svojich útulných bytov a splnú s davom za bránami svojich domovov. Zavládne hlučná vrava, chaos, hudba a smiech. Jednoducho - Modra sa prebudí a otvorí svoje brány pre všetkých, ktorí ju majú radi.

Simona Glozneková

Túlať sa po Prahe

Takmer celé leto som pracovala, čo bolo pre mňa dovedy nepredstaviteľné a dosť ťažko som niesla, že sa nemôžem zabávať a robiť všetko čo sa mi zachce. O mojej zbožňovanej vode som počula len z rozprávania a tie nádherné horúce dni som mohla pozorovať len spoza presklenej steny v klimatizovanej miestnosti. Z toho dôvodu som sa nemohla dočkať 16. augusta, kedy som s tromi kamarátmi nasadla na vlak na Bratislavskej železničnej stanici, smer Praha.

Takmer štyri dni zábavy v jednom z „najkrajších miest na svete“. Ubytovanie bolo rozprávkové, nádherný veľký byt s nádychom histórie a klasiky, s výhľadom na Vyšehrad a Vltavu. Doprava bola ideálna, zastávka električky bola rovno pred vchodom a autobus stál za rohom. No samozrejme ako nová generácia sme si najviac obľúbili metro. No nie všetko tam bolo také dokonalé a krásne. Nasledujúce dni ma utvrdili v tom, aké krásne je žiť v malom štáte a s malým hlavným mestom, bez tých tisícok turistov, kde je stále bežné v centre počuť náš materinský jazyk.

Prvá vec, ktorá ma na Prahe iritovala je, že veľké množstvo vodičov ignorovalo prechody a semafony pre chodcov, čo nezlepšoval ani ich zlý stav. No najmä tie monumentálne prejavy komercie hlavného mesta Českej republiky. Hon na turistov bol cítiť na každom kroku. Tisíce a tisíce malých „krámkov“, kde sa dali za pár „kačiek“ nakúpiť tony bezduchých suvenírov, niekoľko poschodové butiky, ktoré zámerne odpútavajú pozornosť od krásy mesta alebo romantické reštaurácie či kaviarničky, v ktorých si však nemôžeme dať ani len čaj, pretože nemáme zarezervovaný stôl. Priznávam, som síce hlúpa a neskúsená Slovenka, avšak predkladať nejakej panej účet za jedlo na toalete, aby mi ju vôbec dovolila použiť, je predsa len tak trochu ponižujúce.

Zlú skúsenosť mám aj s pražskými revizormi. Kvôli nevedomosti, a pre mňa typickej nevšímavosti všetkých megalomanských informačných tabúl, som skončila tesne pred polnocou o 500,- Kč ľahšia na jednej zo staníc metra. Pre študentov to veru nie je nič príjemné, zvlášť, keď sa nejednalo o zámerné cestovanie načierno. Malá zámena neprestupného lístka za prestupný. O to viac som bola rozčarovaná a šokovaná z nočnej túry, počas ktorej sme nenašli ani jediný automat na lístky pre MHD. Proste v Prahe je to tak, že po pol-

noci, keď sa zavrie metro, nikde v meste nezoženiete lístky. Paradoxom teda je, že je tu toľko revizorov, ktorí len čakajú, kedy nacytajú ďalších

turistov rovnako ako sa to stalo nám (ak by ste náhodou pochybovali o tom, že sme pri našej dobrodružnej ceste za cestovnými lístkami urobili všetko, čo je v našich silách, ubezpečujem Vás, že sme sa pýtali takmer každého Pražana, policajtov, či samotného vodiča električky).

S orientovaním po Prahe to tiež nie je najlepšie, vždy dôverujte mape, pretože nikto iný Vám nepomôže. Toľko zlých rád, ktorým smerom sa máme vydať som už dávno nepočula. A s hľadaním jednej z najväčších miestnych diskotiek to tiež nebolo príliš ružové. Našlo sa zopár takých, čo nás presviedčali o tom, že nič také neexistuje, že ju zrušili, že ju rekonštruujú alebo, že je o pár ulíc ďalej. Samozrejme, diskotéka bola v poriadku. A ako sme sa k tomu nakoniec dopracovali?? Jednoducho, v net café sme si vyhľadali ich stránku. Jena z vecí, ktoré som si do sýtosti užila, pravá pražská diskotéka „Misch Masch“. Obrovská plocha, 3 rozdielne druhy hudby (techno, RnB a Hip Hop, Oldies) a všetko pod jednou strechou plus chalani z celého sveta (vrátane mojich obľúbených frankofónnych:D). A DJ, ktorý na želanie zahrá čokoľvek. Čiže nabudúce, keď sa dostanem do Prahy, určite ju neobídeme:).

Kvôli už spomínanej komercii a preplnenosti všetkých najznámejších atrakcií ako napr. Chrám sv. Víta, Petřín, celé Hradčany nevynechajúc extrémne populárny Karlov most, som uprednostňovala menej známe miesta. Za jeden z najkrajších zážitkov považujem tzv. „Lennonovu stenu“. Tento krásny prejav mládežníckej spolupatričnosti, kde mladí ľudia z celého sveta vzdávajú hold legende populárnej hudby Johnovi Lennonovi. To miesto malo neskutočnú energiu, miesto, kde sa každý môže realizovať, môže zanechať ostatným posolstvá, životné pravdy, kresby, maľby či jednoducho zanechať odkaz, že navštívili toto čarovné zákutie na Kampe. Všetkým, ktorí sa chystajú do Prahy, toto miesto vrelo odporúčam, oplatí sa to vidieť. Podľa mňa je to druhé najpôsobiliejšie miesto v celom meste, hneď po hrobe Karla Čapka, (ktorý som opäť kvôli svojej nevšímavosti nezbadala:D), pretože obe miesta predstavujú piliere humanity v tomto uponáhlanom svete.

Útek z centra sa nakoniec ukázal ako skvelý nápad. Vybrali sme sa pozrieť si vybájenú pražskú ZOO a oplatilo sa! Bola obrovská, stále sa bolo na čo pozeráť a na naše veľké prekvapenie, bolo práve obdobie mládatiek. Takto sme videli malé diviacky, žirafky, zebričky, klokančatko, tučniačky i maličkú gorilu. Veľké plus je takisto možnosť adopcie niektorého vybraného zvieratá. Hocikto môže prispieť k dobrému a šťastnému životu zvierat v zajatí a to i pomocou SMS. A čím

sa ZOO Praha preslávilo?? Najmä v Čechách, ale z časti i u nás, pomocou reality show o prvej narodenej gorile v zajatí na území Českej republiky. No a vo svete svojím programom na záchranu posledného žijúceho predka koňa domáceho, Koňa Przewalského. Tieto vzácne zvieratá bohužiaľ už vyhynuli vo voľnej prírode, a ZOO Praha je súčasťou veľkého projektu, ktorá sa snaží o ich návrat späť do divočiny.

Juzana Gážíová

Varšava v pohybe

Priniesla som domov plnú pamätí. No nie tú megabajtovú v Olympuse, ako som si plánovala pred odchodom. Ide o to, že ako pred každou cestou, tak aj pred tou dlho očakávanou augustovou cestou, /keby som bola mladšia, hádam by som si aj fajky do kalendára značila a odratúvala dni do odchodu/ som s nadšením plánovala, že sa budem túlať varšavskými uličkami a objavovať záukta hlavného mesta, ktoré bezpodmienečne zvečním na fotkách z digitálu. Tie si budem /ako sa už pridobro poznám/ po návrate domov miliónkrát pozeráť, ukazovať kamarátom a vášnivo objasňovať, na čo určite nemajú zabudnúť, keď sa do Varšavy sami vyberú a samozrejme, prihodím aj zopár tipov, kde sa dá za slušné peniaze najesť a kde majú najväčší výber kroviek. Realita: žiadne historické budovy, romantické uličky ani blišie trhy. Z toho je jasné, prečo zostala, hádam po prvý krát, pamäťová karta vo foťáku prázdna! Namiesto toho som domov priniesla natrieskanú vlastnú pamäť, no nie spomienkami na architektonické skvosty a iné povšimnutia hodné zaujímavosti, ale na ľudí, ktorých som v poľskej metropole stretla. Ako účastník jedného medzinárodného festivalu, ktorý sa tu po tretí krát konal, som mala možnosť stretnúť ľudí z rôznych kútov sveta, ktorí sem pricestovali len vďaka vášni k tradičnému ľudovému umeniu. Dočasným domovom sa tak všetkým účinkujúcim z 9 krajín sveta /Poľsko, Ukrajina, Rusko, Maďarsko, Česko, Portugalsko, Malajzia a Slovensko/ stal na 5 dní vysokoškolský areál Akadémie Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Jeho súčasťou boli prísne pôsobiace biele budovy so zamrežovanými oknami, rozsiahle zelené trávniky, sklepy /po slovensky obchody/ a neodmysliteľný študentský bar. Na pohľad chladné múry počas medzinárodného návalu ožili. A to doslova. Naša slovenská partia obývala ťažko skúšané internátne izby spolu s Portugalcami, Ukrajincami, Rusmi a domácimi Poliakmi. Hneď prvý večer po príchode, sa sivé chodby „študentského domova“ otriasali hlukom hudby, ktorá sa rýchlosťou ozveny šírila po všetkých poschodiach. Schrúpnuť si po dlhej ceste bolo pre pár snaživcov absolútne nereálne. Tóny slovenských huslí striedali po čase rytmické portugalské zvuky bubna, harmoniky a gitary a tak to šlo stále dokola. Portugalský tanec s typickým držaním rúk nad hlavou sa svoju dynamikou stal obľúbenou „nočnou disciplínou“ slovenskej posádky. Na oplátku sa naši juhoeurópski horkokrvní priatelia postupne, aj keď s počiatočným rešpektom, zoznamovali s čardášom, karičkou alebo polkou. Poliaci až taký problém nemali, čo sa okrem pohybových zručností prejavilo aj v minimálnej jazykovej bariére. Členovia ukrajin-

ského a ruského súboru si takéto zábavky po celodennom nabitom programe žiaľ dovoliť nemohli. Pre nich platil striktný zákaz ponocovania /aj keď si neviem dobre predstaviť zažmúriť oko v takom „randále“/. Z pohľadu na ich akrobatické kúsky sa ani nečudujem večne ukričanej ukrajinskej šéfke, ktorá držala svojich zverencov tak nakrátko. Čo už,

profesionáli to majú ťažké, na rozdiel od väčšiny členov zúčastnených amatérskych súborov, ktorí si tanec viac „užívajú“ a je pre nich príjemným spestrením pracovného stereotypu. Náročný a časovo nabitý denný program (jednoducho sme všetci boli stále „v pohybe“) sa konal na rôznych miestach Varšavy a v jej blízkom okolí. Na moju radosť aj v jednom z viacerých krásnych mestských parkov s názvom Park Lazienkowski, kde dokonca počas festivalového programu držali stráž a dotvárali slávnostnú atmosféru

otváracieho ceremoniálu /a skutočne na úrovni/ nádherné hrdé pávy. Vznešene a s neprehliadnuteľnou eleganciou sedeli na konároch stromov presne nad hlavami účinkujúcich a svojim škriekajúcim hlasom si neodpustili komentovať momentálne dianie na javisku. Atmosféru mestského života som aspoň na chvíľočku mohla vdýchnuť počas sprievodu historickým jadrom /počas ktorého sme mimochodom patrili svojim prejavom k najdynamickejšim skupinám, čo nebolo podľa ohlasov okoloidúcich vôbec na škodu, a dokonca sme si získali aj srdce jedného malého copatého dievčatka, ktoré neúnavne poskakovalo a výskalo na čele nášho sprievodu/, no a z okien autobusu som už

potom len z diaľky mohla letmo sledovať siluety historických a početných výškových budov bussiness centier modernej architektúry. Okrem toho mi v pamäti utkveli zelené plochy, ktoré lemovali takmer každú stavbu, čím na mňa mesto pôsobilo vzdušným a nie stiesneným dojmom.

Festivaloví diváci mali možnosť počas hlavného programu a sprievodných akcií sledovať vystúpenia súborov a spoznať tak tradičné piesne a tance, ktoré boli zaujímavé svojou jedinečnosťou. A práve takí

jedineční boli aj členovia jednotlivých súborov. Ohromný mix charakteristických črt tváre, temperamentu, jazykov a správania bol pre mňa tým vzrušujúcim okamihom. Aj keď nepoznám najznámejšie pamiatky Varšavy, poznám Mariu Ritu, ktorá ma učila vlniť sa v rytme portugalskej hudby a Pavela, ktorý tancuje poľskú polku tak bravúrne, že sa mi pri spomienke na ňu ešte aj dnes poriadne točí hlava. Práve preto nelutujem voľné megabajty vo foťáku. Držím sa zľudoveného sloganu, že „všetko je na webe“. Takže virtuálna prehliadka Varšavy „to istí“. ☺

Katarína Fínová

Červený kameň v noci

Cez letné prázdniny bola možnosť navštíviť neďaleký hrad Červený Kameň v neobvyklom čase. Cez víkendy sa tam konali boli naozaj veľmi zaujímavé nočné prehliadky. Reportáž jednej z nich nám prináša Simona Glozneková.

Na začiatku prehliadky nás uvítali dve sprievodkyne, ktoré začali rozprávať príbeh o rodinách, ktoré sa v hrade vystriedali. Rozprávali o ich činnostiach, pocitoch a o ich životoch s názornými ukážkami. Vďaka nočnej atmosfére vyznievali všetky ich príbehy tajomne, ba poniektoré aj strašidelne.

Hneď na úvod nás privítala hradná pani, ktorej manžel bol na vojne bojovať proti Turkovi. Jej smutné oči sa začítali do listu od dlho očakávaného manžela. V tme, len pri matnom plamienku sviečky nám prečítala čo jej manžel na vojne prežíva.

V ďalšej miestnosti nás privítal sám gróf Pálfi. Roztržito až rozčúlene podpisoval listiny a keď ho naša sprievodkyňa vyzvala aby čosi porozprával, začal sa sťažovať na svoju prácu. Rozhadzoval listiny, trieskal do stola a vysvetľoval svoju komplikovanú situáciu. Potom nám vymenoval čo všetko si do hradu zadovážil a ako sme tak postupovali po jednotlivých miestnostiach zistili sme, že nás vôbec neklamal. Orientálne koberec, nádoby, nábytok či vzácne kože ulovených zvierat... No čo viac dodať - bol to vášnivý zberateľ.

V jednej z miestností vládol neuveriteľný chaos, ktorý sa pokúšala

dať do poriadku slúžka Dora. Čistiaca podlahu nám rozprávala akí sú jej páni neporiadny. „Velice sa len voňajú, ale hygiena žiadna“ lamentovala. Ohovorila všetkých do jedného a ešte aj nám vynadala, že jej šliapeme po umytej dlážke.

V kaplnke, ktorá v tme pôsobila naozaj strašidelne sa modlila dáma v čiernom za svojho nebohého manžela. Pri pohľade na ňu sa aj mňa zmocnil smútok. Každý deň chodila do tejto hradnej kaplnky aby sa tam pomodlila za svojho milého. Sprievodkyňa hovorila o veľkej láske, ktorá nemohla byť ani po jej smrti naplnená. Manželia totižto nikdy neboli pochovaní v jednom hrobe.

Posledné predstavenie nám pripravil manželský pár v podguráženom stave. Hradní páni sa radi zabávali pričom často zabúdali na slušné spôsoby. Náš šepot a kroky ich zobudili. Najprv sa prebrala hradná pani, ktorá sa nenápadne pokúšala zobudiť svojho spiaceho manžela a keď sa jej dlhšie nedarilo pomohla si vejárikom, ktorým ho nemilosrdne udrela. Razom sa prebral a všetkých nás uvítal. Predviedli nám manželské podpichovanie aké vládlo za ich doby a potom nás ponúkli vínom. Rozjarený manželský párik nám dal s Bohom aby sa mohol pripraviť na ďalšiu návštevu.

Poslednou bodkou za Červeným Kameňom bol podpis do knihy návštev.

Pešiak

Som ako pešiak na šachovnici
poskladanej z čiernych a bielych kociek
Nezodpovedám za chyby
nech sa starajú iní!

Čakám kto vyriekne môj ortieľ
nemám na tom žiaden podiel
Pohni mnou tak ako figúrkou
svet ma už aj tak odmietol

Na každý ďalší krok
potrebujem niekoho
kto podrží ma za ruku
a povie: „Urob to!“

Takto cítim menšiu vinu
keď rútim sa do problému
veď to nie je moja vina
ja som o to nežiadala

Musíš nájsť v sebe silu
vzoprieť sa tej večnej ruke osudu
Kráčať vlastnou cestou
aj keď zložitou

Vravieť si: „Chcem!“
A nevzdať sa toho
A možno padneš
Možno až na samé dno,

ale aj to zvládneš!

Stačí mať pevnú vôľu
ľahko sa potom priblížiš k cieľu
Život ti nikto neriadi
za všetkým stojíš ty!

Či sa rozhodneš správne a či zle
je len na tebe
Možno ti niekto poradí
no za konečným rozhodnutím si len ty...

Simona

Keby sa dnešný turista ocitol v Modre pred 50 rokmi

Oral history čiže ústna história je dôležitou súčasťou historickej pamäti miest. My sme pri príležitosti významného jubilea nášho mesta poverili našu redaktorku, aby zaznamenala zaujímavé spomienky zaujímavého pamätníka. MiMa spravila interview s pani Žakovou. Sme presvedčení, že Vás zaujme.

Tento rozhovor bol niečím zvláštny. Rozprávať sa o histórii v starej krstiteľnici má niečo do seba. Párkrát mi oči behali po reliéfoch ruží a viniča (kvetý a plody), ktoré mali krštenému dieťaťu priniesť krásu a plodnosť. Našťastie som sa dokázala sústrediť aj na predmet rozhovoru, čiže na premeny Modry počas dlhých rokov.

Modra si oveľa viac zaslúžila pomenovanie „mesto škôl“- mala ľudové školy (dnes ZŠ), pedagogickú školu (vtedy sa nazývala preparandia), vinársku školu (na rozdiel od dnešnej stála pri Hornej bráne) a päťtriednu nemeckú školu (najmä že Nemcov bola len 1/3). Určite by som však nechodila do gymnázia – vtedy to totiž ešte bola meštianska škola. Ak by som chcela chodiť do dievčenskej, musela by som sa trepať cez celú Modru až do dnešnej vinárky! (Taká lenivá...) A žiadna povinná angličtina! Pekne ruština, voliteľné nemčina, francúzština a

latina. Angličtina sa asi do '67 rákala len medzi voľnočasové aktivity. A to dosť obľúbené! Z jedného kurzu boli zrazu štyri – dva pre stredoškolačkov, jeden pre základné školy a chuť do učenia nechýbala ani dospelým.

Zelene bolo v Modre takisto viac. Na Podhradskej mala svoju záhradu pedagogická škola a zahanbiť sa nedala ani stará vinárka, jej baroková záhrada so skleníkmi (najmä na Deň matiek slúžiaca aj ako kvetinárstvo) musela byť nádherná.

Obchodov bolo plno, najmä záhradníctva, obchody s miešaným tovarom (asi zo 10), pekári (takých 6 – 7) a k tomu ešte zo 7 – 8 mlynov (žeby mala Modra šťastné číslo 7?). Mimochodom, pečivo vraj bolo lepšie, nemäklo a za vôňou priam vykrúcalo nos (nuž, kade ja chodím, najviac vonia HAM pizza). Zdá sa to niekomu veľa? Na 19 cechov akurát! Hrnčiari, ševci, súkenníci, stolári, kováči, obuvníci, garbiari, sklenár, zlatník a iní zabezpečili mestu sebestačnosť i význam. „Vďaka“ viacerým požiarom sa darilo aj pokrývačom. A – samozrejme! – nezabudnúť na vinohradníkov! Vinice s hroznom sladkým, kyslastým, bielym či čiernym boli rozľahlejšie ako dnes a taktiež lepšie strážené.

Obchodov bolo plno, najmä záhradníctva, obchody s miešaným tovarom (asi zo 10), pekári (takých 6 – 7) a k tomu ešte zo 7 – 8 mlynov (žeby mala Modra šťastné číslo 7?). Mimochodom, pečivo vraj bolo lepšie, nemäklo a za vôňou priam vykrúcalo nos (nuž, kade ja chodím, najviac vonia HAM pizza). Zdá sa to niekomu veľa? Na 19 cechov akurát! Hrnčiari, ševci, súkenníci, stolári, kováči, obuvníci, garbiari, sklenár, zlatník a iní zabezpečili mestu sebestačnosť i význam. „Vďaka“ viacerým požiarom sa darilo aj pokrývačom. A – samozrejme! – nezabudnúť na vinohradníkov! Vinice s hroznom sladkým, kyslastým, bielym či čiernym boli rozľahlejšie ako dnes a taktiež lepšie strážené. Do každého revíru (okolo 15 – 20 vinohradov) šli ráno hájníci a hlavný hájnik podchvíľou kontroloval, či sú všetci na svojich miestach. A trest za opustenie stanovišťa? Nezistený.

Doprava taktiež prešla zmenami. Kým predtým chodilo po Modre plno konských povozov a auto mali len dvaja – traja, dnes je situácia presne opačná. Premávali aj autobusy, hoci dnes by sme im skôr povedali minibusy. A tak, keď boli plné a deckám sa nechcelo čakať, prešmýkali sa cez polia domov. Rýchlejšie to asi nebolo, zato zdravšie a veselšie určite!

Keby sa dnešný turista ocitol v Modre spred 50 – 60 rokov, zrejme by mal „menší“ problém zorientovať sa. Napríklad od Hornej brány k bašte by nešiel po Moyzesevej a Kukučínovej, ale po Novej a Jeruzalemskej. Dukelská sa volala Pezinská (dosť výstižne). Dolné a Horné predmestie neprešlo veľkými zmenami – z predmestí sa stali ulice. Ak by náš turista zavítal do Modry v určitom období, videl by zaují-

mavý jav: Štúrovu sochu na Hlinkovej ulici. Mohol by sa pozrieť aj na Pažiť (dnešné mestské stavby) alebo na Šibenice (Ulica 1. mája). Ak by chcel vidieť skutočné šibenice, musel by sadnúť do časostroja a skúsiť pozrieť ďalej. Ja by som však na jeho mieste navštívila Kanadu a Šanghaj. A nemusela by som si ani nastaviť hodinky! „Kanada“ bola totiž pri kine a v „Šanghaji“ vyrástla priemyselná zóna.

Aj ľudia sa zmenili? Samozrejme. Najmä čo sa týka nezamknutých brán v dolinách. Drotár, sklenár či žobrák – každý bol vítaný. Nečudo, aj poctivosť bola na inej úrovni. A napríklad taký drotár mohol prísť veľmi vhod. Aby náhodou nepukli celkom nové hrnce! (Nieže by boli nekvalitné, ale hlina je niečo iné ako nerez...) Nezriedka sa Modrou ozývalo: „Dajte hrnce drótovať!“ a „Ókná robiť, ókná!“ Kam to všetko zmizlo?

Hej, Modra naša slobodná,
významná listina 400 rokov má.
Slobodnou kráľovskou vtedy si sa stala,
aby si naveky previtala,
slobodnou kráľovskou vtedy si sa stala
a ty si po rokoch sladko zadriemala.

Preber sa, mestečko, otvor oči,
nech viac nezabudne, kto raz ťa zočí,
preber sa, Modra má, otvor oči,
do ďalších liet nech šťastnou nohou vkročíš.

FOTOREPORTÁŽ venovaná výročiu Modry

Dolná brána

Evanjelická dievčenská škola

Pôvodný pomník
na mieste zranenia L. Štúra

Nová štvrť

Nový školský areál L. Štúra

Nová ulica

Vežiaky

Príspevok o spiacom meste

V posledných rokoch sa často stretávame s označením Modry ako spiackej krásavice. Takéto a podobné prívlastky súvisiace so spánkom nášho mesta vyslovujú naši vlastní spoluobčania vtedy, keď majú pocit, že naše mesto nenapreduje tak dopredu ako by malo, že prešľapuje na mieste alebo dokonca cúva dozadu (kvôli spánku vraj nemáme v Modre ani železnicu, ani napríklad supermarket). a v tejto súvislosti nám poskytol zaujímavé svedectvo pán L. R. Ukázal nám svoju zbierku starých novín a upozornil nás na jeden mimoriadne zaujímavý príspevok súvisiaci s našou témou. Jedná sa o dopis z Modry uverejnený v Pešťbudínskych vedomostiach v utorok 23. augusta 1864. Na 2. strane v ňom nemenovaný pisateľ uvádza: „Všeobecne sa môže povedať, že mesto naše ešte z väčšej čiastky spí. Katolíci ešte tuhšie, než evanjelici. Tamtých školské deti tiahli, na čele majú svojich učiteľov, Slovákov do Harmónie, a tam spievali perse maďarsky piesne.“

A to len každý vie, že v Modre katolíci sú samí Slováci“.

O čo vlastne šlo pisateľovi v tomto úsmevnom príspevku? Nahnevávala ho skutočnosť, že v Modre sa zo zotrvačnosti, zo zvyku používala na verejnosti maďarčina aj dlho po tom, keď sa už nemusela. Tento stav keď sa robia veci, ktoré by sa už robiť nemuseli a mali by sa robiť už úplne inak, modernejšie, nazval výstižne spánkom.

A prečo uverejňujeme tento príspevok práve teraz? Nie je v tom žiadny úmysel dotknúť sa hanlivo nášho mesta. Naopak! Chceme iba pridať k starodávnym tradíciám nášho mesta ďalšiu, na ktorú môžeme byť právom pyšní. K starobylým tradíciám vinohradníckym a keramikárskym pripomíname aj menej známu ale zato milú a úctyhodných 163 rokov aj dokázateľne zadokumentovanú tradíciu spiacieho mesta.

H.

Modra a Gejza Dusík

V tomto roku oslavuje slovenská populárnohudobná a operetná scéna 100. výročie narodenia otca slovenskej populárnej hudby, zakladateľa slovenskej operety a tanga majstra Gejzu Dusíka. Menej sa však o ňom vie, že bol aj „Modranom“, resp. Harmónijčanom. Dlhé roky trávil cez letné obdobia na svojej obľúbenej chate v Harmónni a ešte menej sa vie, že tu skomponoval celú

operetu Hrnčiarsky bál, z ktorej je napríklad jeden z najslávnejších slovenských evergreenov Pieseň o rodnom kraji (Najkrajší kút v širom svete...). Modra, resp. Harmónia oslávi majstrovo výročie koncom tohto roku kombinovaným hudobno – dramatickým pásmom o modranskej tvorbe majstra. Bližšie informácie o podujatí môžete získať v MIC.

H.

TAK IDE ČAS

Zrazu, akoby z rýchlíka dajú sa vidieť veci. Ale kde zostal medzičas? Kde je obdobie medzi deckom a tým čo zo mňa zostalo dnes? V akej časovej bubline zostalo visieť, keď ho vidím len akoby spoza skla? To obdobie, keď som si myslela, že vo veku osemnásť už budem dávno dospelá je skutočne za mnou? Tak to snád' nie je pravda...

Mám 18, už nejakého pol roka. Skončila som strednú, v júni. Prijali ma na vysokú, moju vysnívanú. Zdá sa, že všetko beží tak, ako má, ako som si to vo svojej hlavičke naplánovala, ako som si nalinkovala. Moja ambicióznosť, moja šťastná hviezda zariadili. Fajn. Ale všetko je nejaké zrýchlené, cez prsty sa pozerám späť. Zabudla som na niečo podstatné. Zabudla som prežiť, prežívať každú chvíľu, zabudla som, že večnosť je zložená z okamihov.

V septembri odchádzam. Nie ďaleko, len tam za humnú. Budem musieť pobaliť kufre; so šatami, s knihami, so spomienkami. Konzervujem niečo, čo je ťažké polapiť. Nezmesť sa to do sedemdecáka, ani do krabice od topánok. Chcem to zalíť nejakým liehom, nech to dlhšie vydrží ako nové, presne ako v ten okamih. Albumy, fotky, fotky,

fotky. Videá. Spomienková kniha. *Spomienková*. Listujem v hlave, ruka nestíha ukladať myšlienky na papier, tie ktoré musím uchovať, tie ktoré nesmiem stratiť, tie ktoré sú prívzácne na to, aby ich vytlačilo niečo iné. To prežiť.

Ale ťaží to. Akoby všetko prešlo príliš rýchlo. Keby som vtedy vedela, že *teraz* budem vďačná za každú bezvýznamnosť, že to raz bude súčasťou môjho vandrovného meštaka, činila by som inak. Chcela by som viac a plnšie, ozajstnejšie, skutočnejšie, spoločnejšie. Keby som vedela, že raz budem desaťročným deckom v osemnásťročnej *slečne*, tak by som si viac

Kde je to všetko? Naozaj mi už nezostáva nič iné, ako hľadiet na tie fotky a vraviť *aké pekné obdobie to bolo?* To už navždy zostane iba spomienkami? Jednou etapou môjho života? Fakt už to mám všetko uzavrieť? Ísť ďalej, ako vravia všetci dospelí a múdri? Naozaj aj ja už mám byť tou veľkou, odísť a začať sa správať na svoj vek? Naozaj je detstvo preč? Mám zabudnúť na vrkoče, poskakovanie po chodníku? Zostávajú mi už len tie fotky? Tak to snád' nie.

Ale zdá sa, že tak plynie čas. A tak sa mi vidí, že mi neostáva nič iné, len sa s tým zmieriť. Vravieť si to klišovitě; kde sa niečo končí, iné sa začína a že to nové bude možno také dobré, ako to predošlé. V ústrety novým dňom a novým, ešte neprežitým zážitkom...

Michaela Gultanová

Celý kolektív MM+ želá našej Miške, ktorá prispela k tomu správne mu „naštartovaniu“ Cool novín veľa úspechov v štúdiu na vysnívanej VŠ! 😊

Prázdninová fotoreportáž MM+

Naším novinám zapózovali a popriali všetko najlepšie hádzanárske kadetky reprezentantky SR

V auguste točila na Kráľovej i na Pieskoch STV 2 dokumentárny film o huncokároch. Pred kamerou večne mladá pani Knápková.

Cez prázdniny mala modranská mládež (i skôr narodení) možnosť navštíviť zdarma expozície SNM v Bratislave, kde ich sprevádzal sám generálny riaditeľ

V Modre počas prázdnin sa učili mladí Slováci žijúci v Srbsku a Rumunsku, ktorí dostali štátne štipendium a budú na študovať na slovenských VŠ.

Na návšteve v modranskom kníhkupectve

Navštívili sme našu modranskú malú ale útulnú predajňu kníh a vypovedali sme pána vedúceho Františka Turanského, či vie modranská mládež o tejto predajni, či číta novú literatúru, či si dokonca kupuje nové knižky.

Už je tomu sedem mesiacov, čo som na námestí v Modre otvoril menšiu predajňu kníh. Teší ma, že sa k vám môžem i takto prihovoriť.

Poteším sa každému zákazníkovi, lebo dnes je ozaj každý vzácny, čo otvorí dvere kníhkupectva a chce nahliadnuť do kníh. Mladých, čo prídu, tiež nie je tak veľa a veru niekedy za celý deň sa dajú zrátať na prstoch oboch rúk. Preto budem rád, ak vás bude viac, ktorí prídete nazrieť do kníh. Nájde sa u nás z každého žánru to základné. Od leporiel pre najmenších, knihy pre školákov, mládežníkov i tých najstarších.

Beletria, dobrodružná, náučná, poučná, duchovná, zábavná, mystická literatúra, encyklopédie atď. Jednoducho pre každého niečo.

Dnes by som vás rád oboznámil s knižkami Bruna Ferrera, ktorých je 11 a všetky majú výstižný podtitul „Malé príbehy na potešenie duše“.

Príbehy v nich sú ako tabletky duchovnej múdrosti. Stačí jeden na jeden deň. Po prečítaní príbehu nemôžeš zostať tým, kým si bol. A to všetko v jednej knižočke za 79 Sk. Je to dnes veľa? Poteš seba, prípadne tých, ktorých máš rád.

A ešte dva zaujímavé tituly: Prvým je kniha „Nikdy sa nevzdávaj“ (Čo sa dá a čo nedá kúpiť? Knihy ale nie múdrosť, ozdoby ale nie krása... atď.) a tým druhým je titul „Život je zaujímavý“ (Naj...najkrajšie slovo – láska, najchladnejšie slovo – nie...atď.) A čo dodať na záver. Najlepšie bude, keď sa prídete presvedčiť na vlastné oči.

Cansei de ser sexy

V presnom znení „Unavený byť sexy“ a predstavte si, že aj takéto niečo mohla povedať Beyonce Knowles. Tuším už nie každý chce byť sexsymbol. A kebyže aj vy sa už náhodou cítiťe byť unavený z toho, že ste sexy, stačí si zapnúť debutový album brazílskej skupiny Cansei De Ser Sexy, ktorý nesie rovnaké meno ako skupina a je plný 11 anti sexy hravých farebných songov s originálnymi textami, ktoré sú drzé a kritizujú pseudo umelcov... dokonca jedna pesnička je aj o Paris Hilton („Meeting Paris Hilton“) čo sa im nečudujem, pretože Paris je asi najväčšia múza zo všetkých a každého inšpiruje svojimi príhodami o takzvanom živote.

Pri hraní sa veľmi často striedajú na jednotlivých nástrojoch, pretože hrať ich naozaj baví na všeličom. Celá ženská časť CSS je umelecky zameraná: Lovefoxx - hlavné vokály je veľmi nadaná designérka, Ana- gitara študuje film, Ira- bassová gitara je módna návrhárka, Carolina- gitara, bicie, vedľajšie vokály študuje v grafickom designe a Luiza - gitara študuje na výtvarnej škole. Nieкто by povedal, že sa obliekajú veľmi ošumelo, ale podľa mňa vkus majú a dosť originálny.

Hlavne sa neboja experimentovať s farbami a strihmi, jednoducho so všetkým a presne tak to vyzerá aj v ich hudbe. Čím dlhšie to počúvate, tým si stále a stále viac myslíte : „Kde len prepána oni na to chodia?“

V tomto období sú CSS na turné ako predkapela Gwen Stefani. Najbližšie k nám budú vystupovať vo Viedni 17. októbra, kde ich môžete vidieť hrať naživo v hale Standhalle. V lete boli koncertovať po európskych festivaloch, mali sme ich vidieť aj na Pohode, ale keďže sa v Taliansku nakazili jedlom nemohli k nám doraziť, čo samozrejme hneď niekoľko ich skalných fanúšikov oľutovalo.

Emma

Cansei De Ser Sexy je kapela zo Sao Paula, ktorá neprerazila v Brazílii, ale v Európe so singlom „Lets Make Love And Listen To Death From Above“. Skladá sa zo 6 členov (5 slečien a 1 uja)... spolu hrajú 4 roky, ktoré strávili koncertovaním v kluboch a skúšaním v skúšobni. Veľmi im to pomohlo, pretože jediný hraniashopný tam bol Adriano (bicie, frontman) a pomohol ostatným poriadne hrať.

Zdroje:
francis
yossarian

www.myspace.com/canseidesersexy
www.csshurts.com

MLADÁ MODRA PLUS MM+ / Cool noviny - dvojmesačník, Štúrova 34, 900 01 Modra

Noviny mladých vydáva Štúdio pri Centre detí, mládeže a rodiny OZ SABUŽ v spolupráci s mestom MODRA ako súčasť Modranských zvestí.

Redaktor a metodik: Karol Kantek, Graf. úprava: Patrik Vandák, Redakčná rada: Karol Kantek, Dana Harmáčková, Katarína Frnová, Michaela Guldánová, Karolína Finková, Michaela Máriássyová, Zuzana Gažiová, Magdaléna Grellnethová

Adresa redakcie: Štúrova 34, 900 01 Modra, e-mail.: coolnoviny@gmail.com

Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo na krátenie príspevkov. www.modranet.sk